

Svrbež (pruritus) je osjet zbog kojeg se osoba instinktivno češe.

Dugotrajno češanje može izazvati crvenilo i duboke porezotine kože. Zapravo, češanjem se koža može nadražiti i izazvati još veći svrbež, pa se stvara vrzino kolo. Uslijed dugotrajnog češanja i trljanja koža može zadebljati i mogu nastati ožiljci.

Uzroci svrbeža

Svrbež može uzročiti stanje kože ili sistemska bolest (bolest koja zahvaća tijelo općenito). Stanja kože koja uzrokuju jaki svrbež su infestacija parazitima (svrab, pedikuloza), ugrizi kukaca, urtikarija, atopijski dermatitis i alergijski ili kontaktni dermatitis. Često, dodir sa vunenom odjećom ili nadražajne tvari kao što su otapala ili kozmetička sredstva uzrokuje svrbež. Suha koža, naročito u starijih, uzrokuje jaki, rasprostranjeni (difuzni) svrbež.

U sistemske bolesti koje uzrokuju svrbež spadaju bolesti jetre (naročito žutica), zatajenje bubrega, limfomi, leukemije i drugi poremećaji krvi. Katkada svrbež dobiju ljudi sa bolešću štitnjače, šećernom bolešću ili rakom. Svrbež je čest u kasnoj trudnoći.

Obično svrbež ne ukazuje na bilo kakvu nenormalnost, ali može nastati zbog blagih problema sa jetrom. Svrbež mogu izazvati mnogi lijekovi, uključujući barbiturate i acetilsalicilnu kiselinu (aspirin) kao i bilo koji lijek na koji je osoba alergična.

Liječenje svrbeža

Doktori liječe svrbež utvrđivanjem uzroka i nastojanjem da se uzrok ukloni. Naročito dok je koža upaljena, doktor može ohrabriti osobu da koristi blage, vlažne kreme ili losione bez mirisa ili boja u slobodnoj prodaji. Dodaci za boju ili miris mogu nadraživati kožu i mogu čak uzročiti svrbež. Mogu biti od pomoći i ublažavajući spojevi kao što su mentol, karnfor, kamilica, eukaliptus i kalamín. Kortikosteroidne kreme koje smanjuju upalu i suzbijaju svrbež treba koristiti samo onda kada je malo područje zahvaćeno svrbežem.

Uzimanje antihistaminika kao što su hidoksizin i difenhidramin oralno (na usta) može pomoći, ali oni obično izazivaju pospanost. Općenito, antihistaminici se ne bi smjeli primjenjivati na kožu zbog toga što mogu prouzročiti alergijske reakcije.